

Makói Független Ujság

POLITIKAI NAPILAP

Szerkesztőség és kiadóhivatal
telefon száma 124.

Feladó szerkesztő: Dr. Kiss Pál.
FELADÓ SZERKESZTŐ TELEFON-SZÁMA: 63.

Szerkesztőség és kiadóhivatal
Dessewitz-tér 7. szám alatt

Hirdetéseket díjazás szerint közlünk

A függetlenségi eszmék diadala.

Makó, november 3.

Győztünk hát. A függetlenségi és negyvennyolcas párt eszméi tegnap győzelmet arattak Makón, ami fényesen igazolta azon álláspontunkat, hogy ennek a városnak lakossága függetlenségi érzelmű s semiféle mesierkedéssel nem lehet eltántorítani Kossuth Lajos szent-séges zászlaját melyet Justh Gyula a legnagyobb élő magyar lobogtat.

Makó népe méltó és következetes maradt önmagához. Az ezereféle ármánykodás s ravaszkodás dacára hűségesen kitartott a függetlenségi eszmék mellett s ezáltal elősegítette a függetlenségi párt fényes győzelmét, melyet a mai válságos politikai helyzet s viszonyok közepette eléggé értékelni alig lehet.

Nagy diadal volt ez a tegnapi. Dicsőséges győzelem, mely örömmel kell hogy eltöltsön minden igazi függetlenségi érzelmű embert. Amilyen nagy a mi diadalunk s győzelmünk, oly szegénytelen s megalázó a munkapárt óriási veresége. A legyőzött ellenség felett kárörvendeni nem volna lovagias dolog, rendes időkben, de ma, mikor szemünk előtt folytak s folynak le a munkapárti erőszakosságoknak olyan borzalmi amelyek nemcsak a függetlenségi pártiakat, de minden jobb érzésű embert fellázítanak ezen rendszer ellen, mikor a munkapárt rablómódjára ráveti magát legfelfetebb nemzeti kincseinkre a sajtószabadságra, a gyülekezési jogra, az esküdtzéki intézményre, akkor ez az ellenfél nem rendes, becsúlni való ellenfél többé, hanem olyan amelyik ellen a küzdés minden fegyvere jogosult.

A makói munkapárt mely vakul odadobta magát, mindenben a Tisza Pista erőszakos országgrontó eszméinek megérdemelte ezt a csúf vereséget, melyet még az sem enyhíthet, hogy egynehány községben nagy erőlködéssel s hallatlan presszióval sikerült behozni jelöltjeit.

A mi nagy s fényes győzelmünk messze kiemelkedik a helyi kereteken. Országos jelentőségű diadala ez a függetlenségi eszméknek s dicsőséges példaadás az egész ország számára, hogy hogyan

és miként kell a fékevesztett mungöncsöztetést letörni s országosan, érezhetően kimutatni azt a végzetlen undort, amellyel az ország népe a munkapárti rendszer és uralom iránt viseltetik.

A makói győzelem elsősorban Kossuth Lajos felséges eszméinek, a negyvennyolcas eszméknek győnyörű diadala. Azután pedig, diadala ez Makó város becsületese gondolkodó, bajjithatlan jellemű őszinte és egyenes népének, mely erre az értékes nagysikerű diadalra méltán büszke lehet.

Makó népe megmutatta, hogy a függetlenségi meggyőződés erejét nem döntheti meg lelkében semmi, de semmi. De nagy büszkeségünk is ez nekünk, de nagy példaadás ez a gyáváknak, csüggedőknek és kishitűeknek, akik a makói nép bátor s őszinte elvallásából megtanulhatják, hogy az elhűség mindenkor meghozza a maga nagy sikerét s fényes diadalát.

Makó népének azonban nem szabad elbizakodnia. A tegnapi győzelem tanulságait le kell vonnunk s meg kell őriznünk a jövő számára. Mert a tegnapi fényes győzelem tanulságai jövőnk nagy küzdelmeinkben, nagy hasznunkra lesznek.

A tegnapi diadalból elsősorban azt a tanulságot állapíthatjuk meg, hogy a pártfegyelmet minden küzdelemben a legfontosabb. A pártfegyelmelzelettség ugyszólván biztosítja a sikert. Minden párttag előtt megbonthatlan s megbánthatlan törvény legyen a pártfegyelem, melytől eltérni sohasem szabad. A pártvezetőség irányítása és utmutatása minden párttagra kötelező, az ettől való eltérés, soraink megbontása s az ellenfél győzelmének elősegítése. Mindenekfelett pedig a bizalom s párt-hűség a legfőbb tényezők. Ha megvan a bizalom s párt-hűség a legfőbb tényezők. Ha megvan a bizalom s pártvezetősége iránti s ha megvan a hűség a párt eszméi iránt úgy nincs határolom mely erőt vegyen a mi táborunkon melynek zászlajára a hamisítatlan függetlenségi negyvennyolcas eszmék vannak írva. Tegnapi nagy győzelmünket épp ennek köszönhetjük, hogy a pártfegyelem csorbítatlan, a bizalom a vezetőség a hűség a párt eszméi iránt ingathatlanok voltak.

Megnyertük hát Makón a nagy csatát. Büszkeség tölt el bennünket

a nagy diadal felett. Jól eső érzés tölti el a vezéreket, kik diadalra vezették a függetlenségi eszmék megannyi őnzellen derék katonáját.

A nyert csata után a küzdelem harcosai, Makó város népe felé száll bensőségteljes üdvözlésünk. Makó város népe felé, mely a tegnapi napon újabb szent fogadalmmal bebizonyította, hogy a függetlenségi eszméknek legméltóbb követője.

Egy egész ország becsületese dolgozó népének üdvözlése száll Makó népe felé, mely bátor példaadással megmutatta az ország népének a követendő utat, amely után Makó népe meg nem áll mindaddig, míg teljes diadalra nem juttatja azt az eszmét, melynek tegnapi oly fényes győzelmét aratta.

Megyebizottsági tagválasztás után.

Győzött a függetlenségi párt.

Tegnap volt a nagy küzdelem. Megyebizottsági tagokat választottak Csanádvármegye választókerületeiben. Ez alkalommal összemérte erejét a vármegye független gondolkozású közönsége a kormány szekerét jobbra egyéni érdekből toló munkapárttal. A tegnapi nagy küzdelem eredményét tekintve és annak erkölcsi tanulságait levonva, el lehet mondani, hogy az igaz és független elv aratta fényes diadalát a sok tekintetben nem saját egyéni akaratát és meggyőződését követő és a hazára, a nemzetre egyaránt káros munkapárt fölött.

A tegnapi megyebizottsági tagválasztás alkalmával, dacára a kormánypárt előzetes pressziójának és a választás alkalmával elkövetett minden erőlködésnek, a függetlenségi párt jelöltjei jutottak be többségben a vármegye törvényhatósági bizottságába.

Makón egyetlen emberét sem tudta behozni a munkapárt. Itt 12 képviselőt választottak a négy kerületben. Ezek közül 11 ember a függetlenségi és 48-as párthoz tartozik, egy pedig pártönkivüli. A makói első választókerület, mely eddig bevehetetlen vára a kormánypártnak, most egyetlen jelöltjét sem volt képes beválasztani. Az egész kerületet a függetlenségi

párt hódította el. Fényes volt a függetlenségi és 48-as pártnak győzelme a battonyai és az apátfalvai választókerületekben. is Az apátfalvaiak kibuktatták a régi három munkapárti képviselőt. A győzelem mindkét kerületben a függetlenségi párté. A többi kerületben nagyobbára vegyesen választották a függetlenségi párt munkapártiakkal. Csak egy-két kerület van olyan, hol sikerült emberfeletti presszió folytán megválasztani a községi jegyzőket vagy egy-két állami tanítót. Ezek azonban nem sokat jelentenek, mert úgy a jegyzők, mint az állami tanítók a legtöbb esetben függő helyzetűknél fogva kénytelenek úgy táncolni, mint nekik felülről muzsikálnak.

Ekként bírálva meg a tegnapi megyebizottsági tagválasztást, a függetlenségi pártnak győzelmét fényesnek kell minősíteni. Ezt pedig nem lehet, másnak tulajdonítani, mint annak, hogy a függetlenségi párt megsokalva a kormány erkölcsstelenségét, összetartott és az összetartásban rejülő erő megtermette győzelmét. Fel-tűnő még az is, hogy a függetlenségi párt mindenütt óriási többséget nyerték meg a szavazatoknak.

Az egyes kerületekben megyebizottsági tagokul megválasztottak:

a makói I. kerületben:

Kardos Izsó dr. függetlenségi párti 120 szavazattal. Holler György dr. függetlenségi párti 148 szavazattal. Gerő Géza dr. pártönkivüli 154 szavazattal. Török János függetlenségi párti 124 szavazattal.

Ezzel szemben a munkapárti jelöltek közül Adler Arthur dr. kapott 93, Galamb Sándor 84, Böhm Andor 68, Urbán István 56 és Singer Mór dr. 32 szavazatot.

a II. kerületben:

Nagy Károly függetlenségi párti kapott 262 szavazatot. Mágori Sámuel függetlenségi párti 262 szavazatot. Vörös Sámuel függetlenségi párti 258 szavazatot.

Ebben a kerületben a munkapárti hivatalos jelöltek közül dr. Hubert Mihály kapott 56 szavazatot és Kudar Lajos 30 szavazatot. Ezeknél jóval nagyobb számot értek el az önjelöltek: Gera Sámuel és Sonkovich János, kik közül az előbbi 53, az utóbbi 50 szavazatot kapott.

a III. kerületben:

Kiss Pál dr. függetlenségi párti kapott 300 szavazatot. Elek Lajos függet-

Uj konfekció üzlet! Tiztelettel értesitem Makó és vidéke közönségét, hogy a Főtéren, Böhm-házban (volt Kenyeres-féle helyiségben) egy modern, a kor kívánalmainak megfelelő

férfi, női, leány és fiu konfekció üzletet nyitottam,

amelyben minden konfekció árut a legjobb minőségben és a legjutányosabb árakon árusítok.

A nagyérdemű közönség szives pártfogását kéri

Dán Arthur.

lenségi párti 268 szavazatot. Nagy József függetlenségi párti 268 szavazatot.

Ugyanebben a kerületben a munkapárti Diósszilágyi Sámuel dr. 185. Huszlik Lajos 173 és Gorosa Péter 157 szavazatot kapott.

a IV. kerületben:

Espersit János dr. függetlenségi párti kapott 276 szavazatot. Fűrge Mihály függetlenségi párti 340 szavazatot.

Ebben a kerületben a kormánypárti jelöltjei közül Véber Péter 101, Galambos Emil 40 és Bund Henrik 46 szavazatot kapott.

az apátfalvai kerületben:

ahol eddig mind a három munkapárti volt: Ooskay Gyula függetlenségi párti 124 szavazattal. Ifjú Langó Ferenc függetlenségi párti 145 szavazattal. Börsök József 144 szavazattal jutottak mandátumhoz.

A munkapárt jelöltjei közül Langó Ferenc 80, Lukács Mihály 75 és S. Nagy István 65 szavazatot kapott.

a földéki kerületben:

Lukács István jegyző, Szántó István jegyző, Ladomerszky Gyula jegyző, munkapártiak,

a mezőkövácsházi kerületben:

Kovács Dezső jegyző, Lengyel János állami tanító, Köller Rezső plébános, munkapártiak,

a kunágolai kerületben:

Fülöpp Sándor állami tanító, Krébecz Lajos állami tanító, Kovács Pál függetlenségi pártiak,

a battonyai kerületben:

Fodor István, Nádházi Bertalan, Doktor Lajos, Justh János dr. Oszlár Gergely, Tyuloski Zsiva függetlenségi,

a nagylaki kerületben:

Jancsik János függetlenségi párti, Kolonics József dr. függetlenségi párti, Szojka Kálmán munkapárti. Pakurár Uros pártokivüli.

a kevermes kerületben:

Hallai Ferenc függetlenségi párti. Kiss Vilmos jegyző kormánypárti,

a sajtényi kerületben:

Németh Péter pap, Gyerán Miklós, a tornyai kerületben:

Dörner József plébános, Rajki István, Gyórfy Etele jegyző munkapártiak,

a csanádpalotai kerületben:

Asztalos Mátyas, Rakoncai József, Gulácsi Pál függetlenségi,

a pitvarosi kerületben:

Nicovics György jegyző, Lengyel János jegyző munkapártiak jutottak. Aki figyelemmel kíséri a számarányokat, annak okvetlenül szemébe ölik, hogy a függetlenségi pártiak aránytalanul több szavazatot kaptak, mint a kormánypártiak és többségben jutottak be a vármegye törvényhatóságába.

A városi körzetek beosztása.

— A közönség kijátszása. —

Sohse volt még Makó városának népeebb közgyűlése, mint a múlt havi rendes közgyűlés. Ember ember hátán tolongott s a terem jobb oldalán izgatottan várták, hogy sor kerüljön a tárgysorozat egyik pontjára, mely azt hirdette, hogy — „*városi tanács beterjeszti a módosított közegészségügyi szabályzatot*“.

Az érdeklődés az egész szabályzatban csakis két pontnak szólt. Egyik az a pont, mely a közegészségügyi körzeteket osztja be, a másik a városi orvosi állások összeférhetetlenségéről szól. Ez a

nagy érdeklődés azonban nem volt természetesen, hanem úgy hajszolták fel — *önző érdekekből s a közönség — kijátszására.*

A felhajtók célja ugyanis az volt, hogy a közegészségügyi szabályzat keretében nemcsak az egészségügyi körzeteket beosszák hanem már ott megállapítják azt is, hogy a kerületi városi orvosok hol lakhatnak. *Ugy akarták kimondani, hogy lakhatnak kerületeiktől távol a — belvárosban is.*

A vége az lett, hogy, a körzeteket beosztották ugyan a kerületi orvosok lakását illetőleg azonban maradt a tervezet szövegezése, vagyis hogy a kerületi orvosok kerületeikben s *lehetőleg* annak közép részén kötelesek lakni. A közlebbi hely megjelölését a polgármesterre bízták.

Hogy ez az egész intézkedés mint történt, itt következik. Az 5. §. ugyanis így osztja be a várost:

I. ker.: A Sirkert-utca ref. új temetőn kívül eső része, Almásy, Lonovics László utca, Dessewffy tér, Eötvös, Tulipán, Hosszu, Zöldfa-utca külsőrésze által határolt terület.

II. ker.: Sirkert utcai ref. új temetőn kívül eső része, Almásy, Lonovics László-utca, Dessewffy és Széchényi-tér, Hédeváry-utca által határolt terület.

III. ker.: Hédeváry-utca, Széchényi és Dessewffy-tér, Eötvös, Tulipán, Hosszu és Zöldfa-utca külső része által határolt terület.

A külterületnek Rakosi tanügyi körzetét az egyik, Igási tanügyi körzét a másik kerületi orvos látja el.

Az orvosokat a kerületekbe a személyi viszonyok lehető tekintetbe vételével első ízben a polgármester osztja be, s mindegyik orvos tartozik kerületében, lehetőség szerint annak közép részén lakni.

Már most van e olyan ember, aki ismeri a város területét s ennek utcait, aki e különben is zavaros beosztás mellett meg tudja állapítani, hogy melyik kerületbe tartoznak hát a — gerizdesi, szentlőrinci, kelemenhidi, honvédi és bécsi városrészek? Ha valamelyik kerületi orvos egyszer azt találja mondani, hogy ő nem megy teszem azt a gerizdesi városrészbe, mert az nem tartozik az ő kerületébe, vajon ezen beosztás alapján lehet-e erre kényszeríteni?

Egy másik dolog is kitérni e beosztásból. Lehetővé teszi azt, hogy mindahárom városi orvos a belvárosban egymás közelében s kerületétől távol lakják. Aki figyelemmel átnézi e beosztást, az ezt menten észreveszi.

Éppen itt ériék el azt a célt, a mit elakartak érni s a miért felhajszolták céljuk támogatására az egész „*intelligenciát*“.

Hubert Mihály dr. második kerületi orvos ezidő szerint ott lakik, a hová a kerületi orvosi állás rendszerezésekor ezen kerületi orvos lakását a városi képviselőtestület 188 kgy. 2744 ikt. / 1886. számú határozata megjelölte volt, vagyis a kerület lehető legközepén.

Most aztán azt hangoztatták, hogy Hubert dr. a Szent János-téren, benn a pénzügyi palota mellett vett házat, hát őt be kell oda hozni, mert nem lehet tőle kívánni, hogy ne a saját házában lakják. Aztán azt is hangoztatták, hogy lakhatik mindahárom városi orvos akár a főtéren is, azért csak lehetnek azok kerületi orvosok. — Sőt hallottunk olyan hangot is,

hogy például: „*azt csak nem lehet kívánni, hogy egy orvos künn lakék akár a girizdesi, akár a szentlőrinci, vagy kelemenhidi városrészekben*“.

A dolog természetéből csak az következne, hogy a kerületi orvosi állásokat azért szervezik, hogy a város külső részein lakó közönség is a lehető leghamarabb s legközelebb kapja meg az orvost, ha arra szüksége van. Mert más-különben alig volna értelme a kerületi városi orvosi állások rendszerezésének, hiszen magánorvost is kap a külső részekben lakó közönség eleget, ha már be kell fáradnia a belső városba. A hatósági kerületi orvosi állás rendszerezésével nyilván csakis az a cél, hogy ez állásánál fogva az illető orvos ott legyen kénytelen lakni kerülete közönségének a közelében s az új törvény szerinti fizetés már anyagilag is megadja az ellenértékét a kerületi orvos e kötelezettségének. — Ha nem a kerületben és pedig annak lehetőleg közepén kellene laknia a kerületi orvosnak, akkor igazán nincs is szükség kerületi orvosi állásokra.

Különben, hogy abszurditást mi is emlegetünk, de egészen jogosan, furcsán nézne ki teszem azt az a szegedi tanyai orvosi állás, ha az oda megválasztott orvos nem a tanyaiak között, hanem benn a város középpontján laknék. Sőt még akkor is, ha a tanyai orvosi körzetnek nem a közepén, hanem val-melyik szélén laknék.

Az összehasonlítás teljesen megfelelő.

Ha már most rendszeresít a mi képviselőtestületünk kerületi orvosi állásokat, teljes jóhiszeműséggel s tisztára azzal a céllal, hogy a külső városrészek lakói is közel és hamar kapják az orvost s hogy ez a cél el legyen érve, egyenesen ki is mondja a leendő kerületi orvos lakásának a közlebbi körzetét is, mint ezt a fentebb hivatkozott határozat is tette és mikor aztán az állás szervezése jogerős s az illető orvos be van választva, egyszerre csak felhajszolnak egy csomó jó pajtást a közgyűlésbe s elfeledve a közérdeket és közcélt, nyakatekert kerületi beosztással s helytelen ürügyek hangoztatásával kivesszik kerületeikből a kerületi orvosokat, *szerintem ezt az egész eljárást nem lehet másnak nevezni, mint a — közönség kijátszásának.*

Ez történt a múlt havi közgyűlésen s ez ellen voltam én kénytelen feebbezni éppen ennek a kijátszott közönségnek az érdekében.

Meg kell még jegyeznem, hogy magam sajnálom legjobban, hogy felebbezésem éppen Hubert Mihály dr.-t érinti. Mert Hubertet kevés ember becsüli annyira, mint éppen én, de mikor a közönség érdekéről van szó, bevallom, nem tekinthetem sem a barátomnak, s még a testvéremnek a magánérdekét sem olyannak, amely a közérdeknek elébe volna helyezhető.

Különben a mint hallottam, Hubert dr. nem is nagyon törődik a bejövetelevel, csakis egy-két „*barátja*“ akar neki kedveskedni. Még egyet. Információm szerint a felsőbb hatóság is belelátott a káryába annyira, hogy a lehetetlen puccs ellen — hivatalból már állást foglalt.

Ez a válaszom dr. Diósszilágyi Sámuel orvos nyilatkozatára.

Dr. Kiss Pál.

NAPI HIREK

Tájékoztató

Naptár november 4 Kedd Róm. kath. Bor. Károly pk. Protestáns Károly Gör. orosz október 22. Aberoz pk. Nap kél 6 óra 49 perokor nyugszik 4 óra 37 perkor.

Időjárás. A budapesti meteorológiai jelentése szerint a következő időjárás várható. Lényegtelen hőváltozás és északon elvélve csapadék várható. Sürgönyprognózis: Enyhe, északon elvélve csapadék. Déli hőmérséklet 14.3 C.

— A „Makói Ujságnak.“ Írták, hogy folytatják. Hi csak elő az összes piszkukkal a mi még lelkükben van. Mikor aztán bevégzik, nekem nem lesz szükségem mériföldes cikkekre, hogy rágalmaik galádságait kimutaszam. Egyszerre s röviden végezhetek piszkolódásaikkal, mert nem érdemes azokkal hosszabban foglalkozni, de abból is mindenki megláthatja, hogy mennyire közönséges rágalmozók Önök. Anynyit azoiban már most is mondok, hogy becsünetrabló törekvésük hiába való, mert ocsmány hazugság minden szavuk.

— Korcsmai jelenet. Mucsi Márton magyarbányegyesi lakos tegnap délután betört a község korcsmájában és ott találta régi haragosát: Vajda Antalt, kit már régen meg akart verni. A két haragos ember jó ideig farkasszemet nézett egymással, majd szóvitába keveredtek. Ez azonban nem tartott sokáig, mert Mucsi Márton megragadta Vajda Antalt és kidobta a korcsmából. Vajda az esés következtében könnyebb sérülést szenvedett, miért is Mucsit feljelentette a járásbírósnágnál.

— Tolvaj és orgazda. Kasser János medgyesegyházi munkás ember néhány nappal ezelőtt feltörte Lorán István zárt padlását és onnan 190 kilógram csöves kukoricát lopott el, mit potom áron Lóvi Herman kereskedőnek adott el. A lopási eset azonban Kasserra rábizonyult sőt az is nyert, hogy Lóvi tudva vette meg a lopott kukoricát, így Kasser ellen lopás büntetése, Lóvi Herman ellen pedig orgazdaság miatt indult meg az eljárás.

— Az állami gyermekek ruha kiosztása. Az állami gyermekek ruha kiosztása szerdán reggel 8-12 és délután 1 órától 5 óráig lesz a városi széképilet nagytermében. A nevelő szülők kötelesek megjelenni a gyermekekkel és a gyermekartási könyvekkel.

— Nagy tűz a vidéken. Az éjjel Montag Henrik magyarbányegyesi portáján kigyulladt egy 24 öl hosszúságú szalmakazal, melytől elégett nagyobb mennyiségű tönk és polya. A tűz oka ismeretlen. A kár 1660 korona, mely biztosításból megtérül.

— Kikapott, mert a követelését követelte. Görbics István bottonyai kertész néhány koronájával tartozott Gulyás Andrásnak, ki midőn a tartozását követelte, Görbics azzal válaszolt, hogy Gulyás András úgy fellökte, hogy a karja kifocamodott. A brutális kertészt súlyos testisértes miatt feljelentették a bíróságnál.

— Meglopta munkástársát. Berecz István annagotai lakos nemcsak együtt dolgozott a mezőhegyesi cukorgyárban Sárándi József munkástársával, de közös volt a lakásuk is. Tegnap Sárándi arra jött rá, hogy ládját valaki álkulccsal kinyitotta és onnan 7 korona 20 fillér pénzt elvitte. Az esetről nyomban jelentést tett a csendőrségnek, kik a tettest Berecz István személyében kinyomozták, miért is ellene megindították a büntető eljárást.

Megdözmált életár. Néhány nappal ezelőtt Ujj István kisiratosi lakos jelentést tett a csendőrségen, hogy éjjel ismeretlen tettes behatolt életárába és onnan 12 korona értékű szalonnát lopott el. A csendőrség megindította a nyomozást, mely eredménnyel is járt, mert a tettest sikerült Lévai József személyében kinyomozni, kit befőrése lopás miatt jelentettek fel.

Haragosok találkozása. Csik Lajos és Perlaki Mátyás kevermes legények régebb idő óta ellenségei voltak Kalvézai János cimborájuknak; mire folyton fenték a fogukat. Tegnap aztán szembejött a két haragos legénnyel Kalvézai, mire Csik Lajos és Perlaki Mátyás rárohantak ellenfelükre és botokkal úgy elpáhozták, hogy gyógyulása egypár napot vesz igénybe. A két legény ellen súlyos testisértés címén indult meg az eljárás.

Gyufa a gyermek kezében. Bohonya János apátfalvai gazdálkodó telkén tegnap kigyulladt egy koozi szalma, miről elégett egy osztkaszárral fűdött fás szén is. A tűzvészgálat megállapította, hogy a tüzet a tulajdonos 5 és 3 éves unokái gyújtották meg, kik a szalma körül gyufát gyújtogattak.

Legfinomabb, elszakíthatatlan francia „Mim“ férfi gummi-óvszer 1 tuczat 2 korona 50 fillér, 2 tuczat 4 korona 50 fillér, 3 tuczat 4 korona. Portó 30 fillér.

„HEZ“, Budapest, VIII. Köfaragó-utca 7. Diszkrét szétküldés.

A mungók az ország pénzét lopták el.

Nem pártcélokra adták a másfél milliót. — A Forgalmi Bank meghazudtolja Tiszát.

Tisza István csütörtöki több ízben kijelentette, hogy az Általános Forgalmi Részvénytársaság pártcélokra adta az 1.400.000 koronát. Az Általános Forgalmi Részvénytársaság gróf Tisza Istvánnak tegnapi képviselőházi beszédével kapcsolatosan a következő nyilatkozatot tette közzé:

„Ügyünkkel kapcsolatosan gróf Tisza István miniszterelnök tegnapi képviselőházi beszédében is több ténybeli tévedés található. Mi ez alkalommal sem kívánunk ezeket a nyilvánosság előtt részletesen rámutatni, mert ügyünket a bíróság előtt kívánjuk megvitatni. Két dolgot azonban kény-

telenek vagyunk kiemelni. Elsőben is mi soha nem fenyegetőztünk és lehetetlen követelésekkel soha elő nem állottunk: aki a miniszterelnök urat így informálta, tudva valótlan állított. Egy valaki utján, aki a miniszterelnök ur bizalmát épp úgy bírta, mint a mienket, tudomására hozattuk a miniszterelnök urnak, hogy mi semmi egyebet sem kérünk, mint pusztán olyan kiadásaink megtérítését, amelyeket elismervényekkel tudunk igazolni. Más kérelmünk sohasem volt. Másodszorban konstatálni kívánjuk, hogy mi soha pártcélokra egyetlen fillért sem adtunk. A pártkassa vagy pártcélok kitétel tárgyalásaink során soha elő sem fordult. Mi Lukács László miniszterelnök ur egyenes felhívása és utasítása folytán 1.400.000 koronát kifejezetten a rendelkezési alapra fizettünk és pedig Jeszenszky Sándor államtitkár ur szabályszerűen kiállított írásbeli beutaló meghagyása alapján. — Általános Forgalmi Részvénytársaság.“

A Forgalmi Bank közlése szerint a pénzeket sohasem a pártkasszában, hanem Lukács László akkori miniszterelnök egyenes rendelkezésére a rendelkezési alap pénztárába, tehát állami pénztárába fizették be. Ez a közlés az ellenzéken is nagy feltűnést keltett, mert ez olyan irányt ad az ügynek, hogy itt rendes körülmények között bírói beavatkozásnak kellene történnie. Valószínű, hogy a bank mai közlése az ellenzék akcióját is befolyásolni fogja, amennyiben szinte kétségtelen, hogy a pártkasszában és a rendelkezési alapnak, a pártcélokra szánt pénzeknek és az állam számára befizetett összegnek kezelését összekeverni még sem lehet. A részvénytársaság e közlése annyira ellentétes Tisza kijelentésével, hogy a miniszterelnöknek ezzel az ellentmondással szemben aigha lehet védekeznie. Benn van a szószban.

Dr. FEHÉR MÓR
 ügyvédi irodáját
 Páva-utca 5. szám alatt, özv.
 Weiszberger Miksáné házában
megnyitotta.

A MAKÓI PIACRÓL.

Drágul a foghagyma.

Nagy forgalmu volt a vasárnapi piac. De csak a forgalma volt nagy, mert bizony áru igen kevés volt. A gazdák mintha visszatartanák az árut, úgy látszik a kimaradó eső késteti őket ezzel, mert az esőhiány miatt már sok s komoly panaszokat hallottunk.

A vasárnapi piacon a buza métermázsájáért 19 K. 60 fillért fizettek. Budapestben a buza legmagasabb ára 22 korona volt.

A kukorica métermázsája morzsolt állapotban 10 koronába került.

A hagymapiac meglehetősen élénk volt, habár csak a foghagyma irányában mutatkozott élénkebb érdeklődés. Vöröshagymáért csak 3 koronát, míg a foghagyma métermázsájáért 32 koronát is fizettek.

PREINIE
 MOZGÓÉP SZÍNHÁZ.

November 4-én este 8 órakor:

Csak egy este.

Bohém fufang.

Két felvonásos vígjáték.

Válás után.

Egy felvonásos dráma.

Psylander Va'demárral a főszerepben.

Tisztelettel

AZ IGAZGATÓSÁG.

Szerdán nem tart előadást az Uránia színház.

Vigyázat

répa- és tökvágó gépek vásárlásánál!

Pontosan megfelelő kapható

Halász Á.

gépraktárában Kossuth-u. II. (Városi mázsaház mellett.)

Férfi szövet eladás.

Legfinomabb angol gyapju-szövetek minden elfogadható legolcsóbb árban eladók. Gr. Vay-utca 19. sz. Schwarcz Miksa táncitanító ur házában.

Sürgös figyelmeztetés!

Ha illatszert, pipe-eszappant, kozmetikai, arc- és kézpolási, háztartási, hajápolási és általában mindenféle a kozmetikába vágó cikkeket a legjobboldali legjobbakat olcsóbban a legolcsóbbnál akarja beszerezni, úgy kérje a harmadik kiadásban most megjelent „ILLATSZER ÉS HÁZTARTÁSI ÉRTESÍTŐNKET“ melyet ingyen és bérmentve küld:

„HEZ“ illatszert- és háztartási cikkek szaküzlete nagyban és kicsinyben Budapest, VIII., Köfaragó utca 7 sz.

REGÉNY.

Egy világváros rejtelmei.

(216)

39. fejezet.

Világcsuda, mint gyógyszer.

Azután minden ablakhoz egy egy házbéli cselédet és szolgát állított. — Figyeljenek a jobboldali lugasra, mondá Korbay az ablakokhoz állított cselédeknek. Három rózsaszálát fogok onnan a szalon közepére dobni. Mikor a harmadik rózsza is a földre hullott, csöndesen eresszék le a görfüggönyöket. A függönyök zsinórját tartsa kézben mindenki és különösen ügyeljenek arra, hogy zajt ne üssenek. Értették?

— Igenis, megértették, felelték a cselédek egyhangulag, s Korbay távozott a szalonból.

A verandára ment, hol Boriska nagy karosszékeben ült és virágáival babrált. Mellette voltak: a főorvos, Dénes és a fia, ugyszintén a két ápolónő.

Korbay megállott a beteg aszszony előtt.

Néhány perczig szomoruan nézte s csak ő tudta, milyen örülten vert ekkor a szíve.

Mert napról-napra jobban epe-deit és vágyott Pétsy Dénesné után.

— Tudomány, el ne hagyj! rebegte magában Korbay.

(Folyt. köv.)

AKI gyomor-bajban szenved, szédülést, rosszulletet, hányási ingert érez, étvágyhiány, gör-csökben szenved,

az tegyen kísérletet a Kárpáti féle

„NOVICUM“
 gyomor-cseppekkel.

Sok ezer köszönőlevél tanuskodik a Novicum háziszert áldásos hatásáról

Egy hálalevelet közlünk, hogy mindenki rögtön láthassa, mi a NOVICUM HAZISZER CSODAEREJE.

ORVOSI SZAKVÉLEMÉNY.

A Kárpáti féle Novicum-mal behatóan foglalkoztam és úgy találtam, hogy ezen háziszert nemcsak a gyomor különféle bajai ellen használható jó sikerrel, hanem összetételénél fogva a vese működést is elősegíti, ami által a szervezetben keletkező egyéb zavaroknak is elejét veheti.

Kovácsnán, 1909. aug. 6.

Dr. Zentay Dávid,
 járás orvos.

Tisztelet Uram!

9 évig fájt a gyomrom, minden orvosságot megpróbáltam, egy sem segített. Míg egyszer az Ön Novicum gyomor-cseppeit megpróbálva, éreztem a jó hatását és azóta nem fáj a gyomrom, hála a jó istennek és köszönök Önnek.

Most ismét kérek 6 üveg 2 koronást.

Még egyszer fogadja hálámát a jó Novicumért.

Szeged, 1911. augusztus 24 én.

Tiszteletője
 Siha József,
 hentes, Dobó-u. 37.

A NOVICUM háziszert kapható gyógyszerárakban 2 koronás, 1 kor. 20 f. és 60 f. üvegekben.

Jó hatásért szavatol és ahol raktáron nem volna, oda 3 nagy, 5 közép v. 10 kis üveg-gel 6 k 22 fillérért BERMENTVE szállít az egyedüli készítő:

Kárpáti József
 Árkos-Sepsiszentgyörgy,
 Kálvin-tér 6/a. sz.

Budapesten kapható:
 Szabados Ödön „Hunnia“
 gyógyszerárában, Erzsébet-körút 56. sz.

Költőgép 50 tojásra és fajgalambok eladó.
: Hold-ucca 5. szám. :

AUTÓ személy-fuvarozások
a legolcsóbb árak mellett minden időben elvállal

GULÁCSI JÁNOS
vasipar telepe és gépraktára. Telefon 50.

Táncitanítási felhívás.

Az Érdeky tánciskolában az őszi táncanfolyam f. évi október hó 20-án megkezdődött.

Ez uton értesítetnek az igen tisztelt szülők és a tánckedvelő ifjuság, hogy ezen a táncanfolyamon az eddigi táncokon kívül a legújabb táncok is, mint Boston, Two Steep (tustep) taníttatni fognak. Bbeíratkozni még mindig lehet.

Megszabadulhat a gondoktól!

ha egy szórakoztató hangszert hozat
WAGNER „HANGSZER-KIRÁLY”
től Budapest, József-körút 15. (Telefon.)
Hegedű 16 darab felszereléssel 12 kor.
Tárogató, billentyűkkel 16 korona.
Amerikai Gítár citera, kottákkal 16 kor.
Családi hangverseny harmonika 16 kor.
Mandolin vagy Gítár 16 korona.
Ébenfa fuvola 1. minőségű 16 korona.
A milanoi párisi és londoni kiállításán
aranyérem és érdemkeresztet
kíntüntetve.

Javítási szakmihelyek!
Fényképes hangjegyzék ingyen!
Ovás! Ügyeljünk a „WAGNER” névre
és 15-ös házszámra.

Fontos értesítés! Tisztelettel értesítjük a nb. közönséget, hogy illatszer és háztartási üzletünket a folytonosan emelkedő forgalom akadálytalan lebonyolítása céljából kénytelenek voltunk teljesen megnagyobbítva áthelyezni: **Budapest, VIII., Köfaragó-u. 7. sz. alá,** ahol ezentul mindennemű szakmánkba vágó igényeket továbbra is a legkifogástalanabbul elégíthetünk ki.

Figyelem! Tekintve, hogy reményünket i. t. vevőközönségünk b. pártfogásával minden tekintetben valóra váltotta, amit mi viszont méltóképen honorálni akarunk, elhatároztuk, hogy ezentul minden hónapban

egy ingyen bevásárlási napot rendezünk. Minthogy ezen tételeit itt részletezni helyszüke miatt nem lehet, kegyeskedjék erre vonatkozó részletes körlevelünket kérni, melyet a most megjelent 24 oldalas illatszer és háztartási értesítőnkkel együtt kívánatra bárhová ingyen és bérmentve megküldünk.

Címünk: **Parfumerie „H E Z” illatszerár és háztartási cikkek szaküzlete**
Budapest, VIII., Köfaragó-utca 7. szám.

Zeitler Rudolf és társai gőzmalom és jéggyár részvénytársaság Makó.

Ajánlja elsőrendű minőségű lisztjeit, korpát, dercét, magdarát, tengeri darát és kását, valamint

fűszereket a legolcsóbb napi árakon.

Detailelárusítás malmi üzletben, színházzal szemben, Ott Károlyval szemben és a Takaréék épületben levő üzletekben.

Vámörles és csere a legjutányosabban eszközöltetik.

Őszi és téli divat ujdonságok!

Női és leányka kosztü-mök, színes raglánok, plüsch- és bársony kabátok, pongyolák, aljak, bluzok, selyem, glott és lüszter alsók, leány és női fehérneműk minden igényt

kielégítő választékban raktárra érkeztek.

Eredeti párisi női kalapok.

Alakításokat jutányosan vállalunk.

Gyászcikkekben óriási választék!

Pártos E. és Társa

nagy női felöltők áruházában M A K Ó N, Főtér Otthon-kávéház mellett.

É R T E S Í T É S.

Van szerencsém a nagyérdemű közönségnek szíves tudomására hozni, hogy az eddig raktáron tartott elsőrendű kőbányai király és barát malátasörön kívül, újabban bevezettem a kőbányai világhírű

SZENT ISTVÁN DUPLA MALÁTA SÖRT, amely kitűnő minősége folytán számos tanárok és orvosok által ajánlva van gyógycélokra is.

IRITZ SÁMUEL ÖZV. CZÉG

Kőbányai Polgári Serfűző Részvény-Társaság főraktára.

É R T E S Í T É S.

Saját termésű fehér és siller xx xx xx xx xx

HOMOKI BORT,

ugyszintén saját főzésű

TÖRKÖLY és **SZILVA** pálinkát, édes italokat és erős **RUMOT** teához literenként kimérve, házhoz szállítva olcsóért árusítom. **BARANYAI JÁNOS,** Szegedi-utca.

Johann Maria Farina Gegenüber dem Rudolfsplatz

csakis ez a valódi

kölniviz, kölniviz=pouder és kölniviz=szappan.

Kapható drogériákban, gyógyszertárakban és illatszerárakban.

Ne tessék elfogadni

Kölniviz-szappant, kölnivizet és poudert, ha nincsen rajta az eredeti és egyedül valódi, de sokszor utánzott JOHANN MARIA FARINA Gegenüber dem Rudolfsplatz. Akkor sem kell elfogadni helytelen és utánzott kölnivizet, kölniviz-poudert és kölniviz-szappant, ha az itt jelzett eredeti készítmény nem volna kapható az Ön lakhelyén, mert a világhírű cég magyarországi képviselője:

HOLCZER EMIL ZOLTÁN, Budapest, VIII. ker. Szigetvári-u. 16. sz. egyszerű levelezőlapra azonnal válaszol és közli, hol szerezhető be az eredeti minőség. ::-::

Nyomatott a „Makói Független Újság” villanyerős gépszerkezeti műintézetében Makón.